

i loven om kunstig befrugtning, blev fastlagt uden kendskab til de perspektiver for udvikling og fremtidige behandlinger på stamcelle-området, som nu tegner sig. Gennembruddet på området for stamcelleforskning kom først et år efter vedtagelsen i 1997 af loven om kunstig befrugtning, der i dag regulerer anvendelsen af befrugtede æg til forskning.

Der er således indtrådt en ny situation i forhold til de muligheder og ønsker, som Folketinget var i stand til at tage med i overvejelserne i 1997 i forbindelse med drøftelse og vedtagelse af loven om kunstig befrugtning.

Den retlige regulering af forskning på befrugtede æg fremgår af § 25, stk. 1, i lov nr. 460 af 10. juni 1997 om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m. v.

Efter bestemmelsen må anvendelse af befrugtede menneskelige æg til forskning kun finde sted, hvis formålet er at forbedre in vitro-befrugtning eller lignende teknikker med henblik på at fremkalde graviditet, eller hvis forskningen har til formål at forbedre teknikker til genetisk undersøgelse af et befrugtet æg (præimplantationsdiagnostik).

Anvendelse af befrugtede æg til forskning er endvidere delvis reguleret gennem Danmarks ratificering af Europarådets konvention om menneskerettigheder og biomedicin (Bioetikkonventionen), hvorefter der ikke må dannes befrugtede æg udelukkende til forskningsformål, jf. nedenfor under pkt. 5.

Endelig foreskriver § 6, stk. 1, i lov om et videnskabsetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter, jf. lovbekendtgørelse nr. 69 af 8. januar 1999, at ethvert biomedicinsk forskningsprojekt, der indebærer forsøg på levendefødte menneskelige individer, menneskelige kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning, menneskelige befrugtede æg, fosteranlæg og fostre, væv, celler og arbebestanddele fra mennesker, fostre og lignende og afdøde, skal anmeldes til den regionale komité. Projekterne må kun iværksættes med komitéens tilladelse hertil (jf. samme lovs § 7 og § 27, stk. 2, i lov om kunstig befrugtning).

Det skal pointeres, at det fremsatte ændringsforslag til loven om kunstig befrugtning ikke medfører ændringer i de bestemmelser, der er fastlagt om den maksimale tid på 14 dage, som et befrugtet æg må holdes i live uden for en kvindes livmoder, jf. § 26 i lov om kunstig befrugtning.

En ændring i tilladelse til forskning på embryonale stamceller vil heller ikke få nogen konsekvenser for lovens øvrige bestemmelser om menneskelige æg, herunder opbevaringstidens længde, donation, med-

tagning til udlandet og bestemmelserne om destruktions tilfælde af dødsfald m.v., jf. lovens kapitel 3.

Loven om kunstig befrugtning m.v. opstiller endelig i § 28, stk. 1-4 nogle særlige forskningsforbud blandt andet forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af arvemæssigt identiske menneskelige individer. Disse forbud berøres heller ikke af det aktuelle lovforslag.

Det aktuelle ændringsforslag til loven om kunstig befrugtning vedrører en isoleret problemstilling, som det af hensyn til dansk forskning findes relevant at få vedtaget allerede i indeværende samling. Regeringen har derfor valgt ikke på indeværende tidspunkt at fremsætte forslag om yderligere ændringer i loven om kunstig befrugtning.

Det er imidlertid regeringens opfattelse, at der er behov for en revurdering af de elementer, som loven om kunstig befrugtning indeholder. Regeringen agter derfor i næste samling at sikre, at loven gøres til genstand for en samlet debat i Folketinget.

5. Ændringsforslagets nærmere indhold.

5.1. Forskningsadgang.

Lovforslaget indebærer, at der gives tilladelse til forskning i befrugtede æg, når disse oprindeligt er dannet med henblik på fertilitetsbehandling, men ikke længere skal bruges hertil, når forskningen har til formål at udvikle muligheder for behandling af menneskelig sygdom.

Forskningsadgangen er i dag begrænset til forbedring af IVF-teknikker eller præimplantationsteknikker og omfatter således ikke andre potentielt gavnlige forskningsformål - for eksempel forsøg som kunne føre til udvikling af nye former for antikonception eller forskning med andre behandlingsformål end de to ovennævnte.

Med lovændringen vil det blive muligt for forskerne at forske på flere typer stamceller - ikke blot i voksne stamceller, men nu også i embryonale stamceller. Det er forskernes vurdering, at man vil have de største chancer for et gennembrud, hvis man netop får mulighed for at benytte så mange typer af stamceller som muligt til forskningen.

Også den danske industri er interesseret i forskning, der kan anvende mange typer stamceller.

Forslaget til ændring af loven angår alene den forskningsmæssige side.

5.2. Ibrugtagning af nye behandlingsmetoder.

For så vidt angår ibrugtagning af nye behandlingsmetoder, der baserer sig på stamcelle-